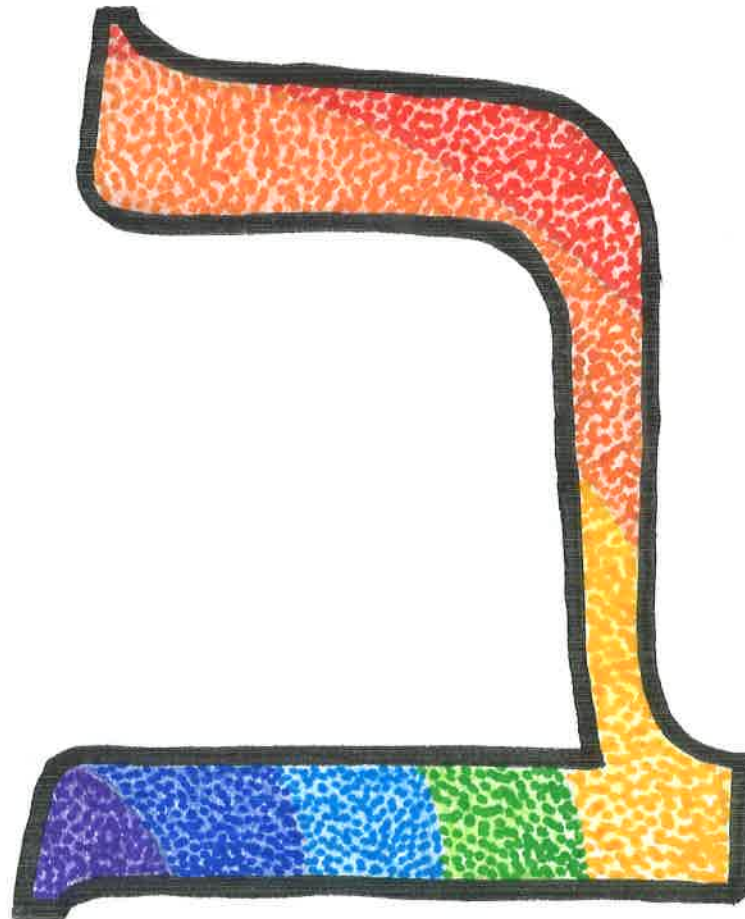

Cadeau van ongekende omvang

De eerste letter van het eerste woord in de eerste zin uit het eerste boek is veelzeggend en ziet er zo uit:

Hier is uitleg nodig. Want met dit – door mij met regenboogkleuren wat opgevrolijkte – symbool betreed je een onbekende wereld. In onze Nederlandse taal schrijven en lezen we gewoontegetrouw van links naar rechts. Maar dit is een Hebreeuwse letter met de naam 'bêt', wat wordt uitgesproken als "B". Volgens een joodse interpretatie is het met opzet, dat hun allereerste boek met de letter ב begint. Want deze letter is naar drie kanten gesloten en omdat de schrijf- en leesrichting in het Hebreeuws andersom is (←) gaat met deze beginletter alles open in de richting van de verder te lezen tekst. Laat je dus meenemen, is hun uitleg, door de beweging die de tekst maakt. En wat is die beweging? Vooruit! Voorwaarts, de toekomst in. Niet wat geweest is, maar wat komt, dát is richtinggevend. Het gaat om toekomst i.p.v. verleden. Dit wordt nog eens extra benadrukt door het allereerste woord: Beresjiet, dat betekent oorsprong, aanvang, begin. Zo luidt de eerste zin in onze vertaling: 'In het begin schiep God de hemel en de aarde'. Dat is de openingszin van Genesis, het eerste boek in wat wij de Bijbel noemen. Na deze beginzin wordt direct helder wat als eerste nodig is: 'Er moet licht komen.' Dat licht komt en het gaat onmiddellijk ordenend werken. Het licht wordt dag genoemd, in tegenstelling tot duisternis en nacht. En zo doet tijd zijn intrede.

De richting is bekend, nu nog de kleur

Tijd is het scheppingscadeau dat we krijgen, maar waarvan geen mens de duur kent. Dat geldt op alle niveau's. Op macrogebied zijn discussies gaande over klimaatverandering, milieuvervuiling, bevolkingsgroei, maar werkelijk niemand kan uitsluitsel geven over de toekomst van de aarde. En op microniveau? Je weet als mens hoe oud je bent, niet hoe oud je zult worden. Of denk aan terugblikken op het voorbije jaar. Dat kan vaak vrij gedetailleerd, maar wie kan op de drempel van een nieuw jaar weten hoe dat jaar gaat worden?

Niemand dus. En juist dát maakt die vraag zo eerlijk. Een jaarwisseling nivelleert. Iedereen staat voor hetzelfde: hoe betreed ik de ruimte voor me, die ik nog niet ken? Het nieuwe appelleert aan ons voorstellingsvermogen. En met verwachting vooruitkijken, nieuwsgierig naar wat komen gaat, dat maakt direct plezierige gevoelens los. Plannen maken hééft gewoon iets! Of het nou eigen voornemens zijn of omdat je betrokken wordt in het enthousiasme van een ander, het kleurt een jaar in. Dat ik in een recent appje al een voorschot nam op het toppunt van dit nieuwe jaar is zeker terecht. (Al is het ook voorbarig, want kan het jaar nog andere pieken in petto hebben?) Maar het tintelt nu al te mogen uitzien naar vrijdag 3 juli. Die dag is zonder meer zonnig gekleurd, ongeacht de weersomstandigheden dan.

Als het leven tegen zit

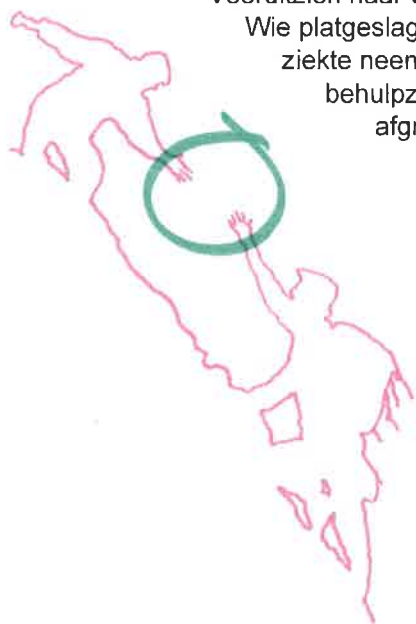
Vooruitzien naar wat komen gaat? Dat idee alleen al beklemt, als er een grauwsluier over de tijd hangt.

Wie platgeslagen wordt door verdriet of teleurstelling, heeft nauwelijks oog voor de toekomst. Vooral ziekte neemt zin weg. Als grijstinten overheersen kan de grondregel voor bergbeklimmers

behulpzaam zijn. Die luidt: Als je klautert op een steile rotswand, maak je dan niet druk om de afgrond onder je of de problemen die je hogerop nog wachten. Laat verleden en toekomst even rusten en concentreer je volledig op je directe taak: grijp het volgende houvast of

bied het aan. Zo'n volledige focus op het hier en nu doet mij denken aan een verhaal en een liedje. Allereerst dat russisch verhaaltje. Daarin bezoekt iemand een wijze man en stelt hem drie vragen: Wat is het belangrijkste moment in je leven? Wie is de belangrijkste persoon? En wat is de belangrijkste daad in een heel mensenleven? De wijze peinst, maar vindt het antwoord niet. Totdat hij een meisje tegenkomt dat zich verbaast dat zoiets voor hem überhaupt een vraag is. Het belangrijkste moment, zegt ze, dat is altijd dit moment, het nú. En de belangrijkste persoon, dat is altijd de mens die nú bij je is. En wat het doen betreft, het enige dat belangrijk is, is dat wat je nú gaat doen of zeggen. Kortom: in tijden dat de werkelijkheid tegenzit geef je dan gewoon aan dat wat voorhanden is. Daarbij beseffend: ook déze dag wordt me gegeven en komt nooit meer terug, dus wat ga ik nu doen?

En dan dat liedje, dat Jannie in de jaren 80 componeerde. Dat zing ik van binnen in perioden dat de glans eraf is. Naast de woorden zorgt vooral ook het opwekkende melodietje dat er toch weer wat kleur in de dagen komt.

De toekomst

Jannie van Wijken

De toekomst is al - leen van - daag
 en dat is ook ge - noeg
 voor alles wat er morgen komt
 is het nu te vraeg